

Informatienota voor de raad

Datum 21 oktober 2020

Onderwerp	Energieambities De Tippe en Breezicht Noord
Versienummer	Versie 1 (PFO)

Portefeuillehouder Wethouder Schuttenbeld

Informant Michiel Scheper / Heleen Post / Jaap Kortman
Afdeling Proces-, Programma- en Projectmanagement
Telefoon 06-19180798 / 06-25778225 / 06-43781652
Email m.scheper@zwolle.nl / h.post@zwolle.nl / j.kortman@zwolle.nl
Bijlagen Resultaten Marktdialoog warmtevoorziening (1)

Wij stellen u voor kennis te nemen van:

Kennis te nemen van de stand van zaken en verdere invulling v.w.b het realiseren van de energieambities in De Tippe en Breezicht Noord.

Datum 21 oktober 2020

Inleiding

Voor zowel De Tippe (juni 2020) en Breezicht Noord (september 2020) zijn ambitieuze Ontwikkelpannen vastgesteld. Eén van de ambities uit de Ontwikkelpannen is de energieambitie in de nieuwste woongebieden De Tippe en Breezicht Noord. Samen met de ontwikkelpartners is afgesproken dat de woningen minimaal energieneutraal worden voor het gebouwgebonden energieverbruik (EPC 0). Het hogere na te streven ambitieniveau is Nul-Op-de-Meter (NOM) op huishoudenniveau¹. Daarbij zijn de twee woongebieden verplicht aardgasloos volgens de Wet Voortgang Energietransitie (Wet VET). De techniek-keuze voor de verwarming (en koeling) van woningen is een belangrijke factor om doelen voor een energieneutraal² de Tippe en Breezicht Noord te behalen.

Als vervolg op het opstellen van de Ontwikkelpannen is onderzocht wat de effectiviteit en efficiëntie en daarmee de waarde en haalbaarheid van individuele en collectieve warmtevoorzieningen is. Hiervoor heeft de Marktconsultatie warmtevoorziening Tippe en Breezicht Noord (bijlage 1) plaatsgevonden. Deze informatienota gaat in op de uitkomsten en het vervolg voor wat betreft de keuzes voor de warmtevoorzieningen.

Conclusies uit marktconsultatie

In deze marktconsultatie zijn drie meest voor de hand liggende warmtesystemen verkend en vergeleken:

- Individuele bodem/water-warmtepomp;
- Collectief bronnet i.c.m. WKO en individuele warmtepomp;
- Individuele lucht/water-warmtepomp.

De belangrijkste conclusies uit de Marktconsultatie warmtevoorziening voor de locaties De Tippe en Breezicht Noord zijn dat:

1. Nul-op-de-Meter (NOM) op gebouwniveau bereikbaar is met zowel het collectieve bronnet als met individuele warmtesystemen;
2. Het voorwaardelijk is dat de woningen optimaal energiezuinig worden gebouwd;
3. Energetisch gezien er nauwelijks verschil is tussen een bronnet en individuele Bodemwarmtepompen. Dat betekent dat de benodigde elektriciteit voor beide voorzieningen ook niet veel verschilt;
4. Luchtwarmtepompen zijn wel minder efficiënt dan een bronnet en bodemwarmtepompen;
5. Individuele bodemwarmtepompen kunnen ook binnen het beschikbare warmtebudget³ functioneren;
6. Economisch zijn op dit moment alle systemen haalbaar.

Kernboodschap

¹ Een nul-op-de-meter-woning heeft op jaarbasis per saldo een gemiddeld totaal energieverbruik van nul. Hierbij wordt gerekend met het totale energieverbruik (gebouwgebonden plus gebruikersgebonden energieverbruik) min de opbrengst van lokale duurzame bronnen.

² Energieneutraal is in de Zwolse Transitievisie Warmte als volgt gedefinieerd: alle woningen los van aardgas en overstappen op duurzame energiebronnen.

³ de maximale jaarlijkse netto warmteonttrekking uit de bodem, die bepaald in welke mate een woning verwarmd en gekoeld kan worden met bodemenergie onder de kavel of het bouwveld.

Datum 21 oktober 2020

Op basis van de marktconsultatie kan een onderbouwde keuze voor de energieambitie en het type warmtevoorziening in De Tippe en Breezicht Noord worden gemaakt. Een keuze die door zowel de gemeente als door de ontwikkelpartners wordt gedragen:

Een collectieve warmtevoorziening is niet noodzakelijk om de energieambities te realiseren. Deze conclusie wordt onderbouwd op basis van een aantal thema's:

Energetisch: Nul-op-de-Meter (NOM) op gebouwniveau is bereikbaar met zowel het collectieve bronnet als met individuele warmte systemen;

Organisatorisch: Een bronnet vereist een (overheid) aanbesteding, heeft een volloopriscio, en vraagt om een minimaal volume aan woningen bij de in bedrijfname van het bronnet. Bij individuele systemen speelt dit niet;

Financieel: Economisch zijn op dit moment alle systemen haalbaar.

Vervolg

De ambities uit beide ontwikkelplannen, minimaal EPC 0 en de ambitie NOM, zijn onderschreven en bestuurlijk geaccordeerd door de ontwikkelpartners. Met de conclusies uit de marktconsultatie krijgen zij de ruimte en verantwoordelijkheid om invulling te geven aan deze ambitie. Om bijvoorbeeld voor hun bouwvelden zelf te kiezen tussen (kleine) collectieve en individuele warmtesystemen.

Hierop wordt gestuurd via de reguliere uitgifte van grond en de ontwikkeling van de eisen en randvoorwaarden voor deze woningbouwlocaties. Daarbij gelden de volgende aandachtspunten:

- Door het gebruik van individuele warmtevoorzieningen kan de vraag naar elektriciteit stijgen ten opzicht van een collectieve voorziening. Om deze extra elektriciteitsvraag duurzaam te voorzien, is op de eigen kavel ruimte nodig voor extra zonnepanelen. Dit vraagt veel van de dak oriëntatie en een architectuur met een optimaal geschikt dakoppervlak;
- Bij individuele bodemwarmtepompen moet een bodemenergieonderzoek uitwijzen wat het verantwoorde maximale warmtebudget⁴ is voor elke kavel of bouwveld;
- Bij toepassing van luchtwarmtepompen zijn de geluidniveaus en hinder voor de bewoner en de burens een belangrijk aandachtspunt; per 1 januari 2021 komt er een geluidseis voor warmtepompen in het bouwbesluit;
- Mochten projectontwikkelaars zelf kiezen voor collectieve warmtevoorzieningen op hun bouwvelden, dat is tijdig overleg met de gemeente gewenst indien ze voor leidingen tussen bouwkavels gebruik willen maken van de openbare ruimte.

Bodemenergieplannen De Tippe en Breezicht Noord

In de bodem zit een beperkte hoeveelheid energie. Wanneer er veel (individuele) bodemenergiesystemen in een wijk toegepast worden, kunnen ze elkaar negatief beïnvloeden en de bodem afkoelen. Om negatieve beïnvloeding van bodemwarmtesystemen onderling te voorkomen, is het van belang dat de gemeente hierop regie voert. Een gebied wordt daartoe aangewezen als interferentiegebied. Er worden bodemenergieonderzoeken uitgevoerd om het warmte budget te bepalen en regels op te stellen om interferentie te voorkomen (bijvoorbeeld de plaats van boringen). De gemeente laat daarom bodemenergieplannen voor de Tippe en Breezicht Noord opstellen. In deze bodemenergieplannen zullen per bouwvlek of bouwkavel het beschikbare warmtebudget worden bepaald en gebruiksregels worden omschreven. De uitgewerkte regels in het bodemenergieplan kunnen als toetsingskader worden gebruikt voor de vergunningverlening.

⁴ de maximale jaarlijkse netto warmteonttrekking uit de bodem, die bepaald in welke mate een woning verwarmd en gekoeld kan worden door middel van bodemenergie onder de kavel.

Datum 21 oktober 2020

Hiertoe dienen deze gebieden ook te worden aangewezen als interferentiegebied bodemenergie. De regels uit het bodemenergieplan worden dan gekoppeld aan het interferentiegebied. Breezicht Noord is al aangewezen als interferentiegebied (Verordening Interferentiegebieden Bodemenergiesystemen Stadshagen-Breezicht 2019). De Raad heeft op 25 mei 2020 besloten ook De Tippe aan te wijzen als interferentiegebied voor bodem energiesystemen. Dit besluit moet worden omgezet in een verordening, zoals bij Breezicht Noord.

Wat zijn de vervolgstappen

- Uitvoeren van een bodemenergieonderzoek voor beide woongebieden in kwartaal 4 van 2020. Deze onderzoeken worden naar verwachting einde 2020 afgerond;
- Opstellen van een verordening interferentiegebied bodemenergiesystemen voor De Tippe (naar verwachting eind 2020 afgerond);
- Aanbieden van de bodemenergieplannen voor De Tippe en Breezicht Noord aan het college van B&W ter vaststelling.

Communicatie

De samenwerkende partners zijn betrokken bij de marktconsultatie, in de verdere planuitwerking wordt intensief samengewerkt over de te maken keuzes op basis van het bodemenergieplan.

Openbaarheid

Deze informatienota is openbaar.

Burgemeester en Wethouders van Zwolle,

voorzitter, Peter Snijders

secretaris, Ingrid Geveke